

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Порівняльне правознавство»

Кафедра теорії держави та права

Статус дисципліни:
Рівень вищої освіти:
Ступінь вищої освіти:
Галузь знань:
Спеціальність:
Освітня програма:
Форми здобуття вищої освіти:
Мова навчання:
Форма підсумкового контролю:

Обов'язкова
Третій (освітньо-науковий)
Доктор філософії
08 «Право»
081 «Право»
Право
Денна
Українська
Залік

Прізвище, ім'я, по батькові
науково-педагогічного працівника,
який веде дисципліну,
науковий ступінь, вчене звання посада
профайл викладача

Науково-педагогічний склад кафедри

<https://www.naiou.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-teoriyi-derzhavi-ta-prava/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять
Консультації

(044) 245-24-69
k001@naiou.kiev.ua

Очні: (відповідно до окремого графіка кафедри)
Онлайн: електронною поштою,
пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

денна форма навчання:
<https://dn.naiou.kiev.ua/course/view.php?id=175>
заочна форма навчання:

навчання:

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни "Порівняльне правознавство" є формування системи загальнонаукових знань щодо здійснення юридичних наукових досліджень у контексті сучасного плюралізму правових реальностей країн світу на основі компаративного методу; розвиток світоглядної позиції, правової культури та правової свідомості як методологічної основи майбутньої наукової діяльності, а також набуття навичок та вмінь користування відповідним понятійно-категоріальним апаратом

Тривалість викладання навчальної дисципліни «Методологія юридичної науки» – 90 годин.

Форми та методи навчання. Очна серія лекцій, семінарських і практичних занять, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

В процесі навчання використовуються: словесні, наочні та практичні методи навчання.

Система поточного контролю. Поточний контроль успішності здобувачів доктора філософії – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному заняттях відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Контрольне оцінювання може проводитись в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового).

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на практичних, семінарських заняттях, написання рефератів, есе тощо.

Система підсумкового контролю. Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі іспиту. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає три теоретичних питання.

Пререквізити (Prerequisite). Філософія; Іноземна мова; Організація та методологія наукових досліджень; Актуальні проблеми кримінального права; Актуальні проблеми кримінального процесуального права; Актуальні проблеми філософії права; Сучасні світові правові процеси.

програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Для підготовки докторів філософії за спеціальністю 081 «Право»

Розуміти та використовувати філософсько-методологічні підвалини сучасної науки, зокрема юридичної, інтегративне праворозуміння і філософсько-правову методологію під час реалізації права, наукового пошуку та організації самостійної науково-дослідної роботи (ПРН – 1)	Здатність до комплексного аналізу та розв'язання актуальних філософсько-методологічних і філософсько-правових проблем та їх осмислення в контексті різних типів праворозуміння й розвитку сучасної юридичної науки та практики, а також правоохоронної діяльності (СК-1)
Характеризувати сутність, стан і можливі вектори розвитку глобальних світових правових процесів, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на вдосконалення національної правової системи України за допомогою гносеологічного потенціалу сучасної методології юридичної науки (ПРН – 7)	Здатність осмислити та зрозуміти глобальні світові процеси у правовому житті суспільства, що відбуваються на міжнародному і регіональних рівнях, та їх вплив на модернізацію національної правової системи України за допомогою сучасної методології юридичної науки (СК-7)
Розкривати загальні та специфічні закономірності існування правових явищ та їх відображення в об'єктивній дійсності на підставі інноваційних підходів і технологій з метою використання у професійній, науковій і науково-педагогічній діяльності (ПРН – 15)	Здатність виявляти, аналізувати, професійно пояснювати та обґрунтовувати причинно-наслідкові зв'язки між правовими явищами, подіями, об'єктами і процесами та досліджувати закономірності їх розвитку й перебігу з використанням інноваційних підходів і технологій (СК-15)
Виявляти системний науковий світогляд і потенціал до креативного мислення, мати здатність встановлювати загальні закономірності й тенденції розвитку історико-правових явищ і процесів, демонструвати самостійне мислення,	Здатність формувати системні теоретичні та емпіричні знання у сфері розвитку державно-правових явищ і процесів, кваліфіковано проводити наукові дослідження в галузі теорії та історії держави і права, здійснювати історико-

достатнє для наукових досліджень у галузі теорії та історії держави і права, здійснювати викладання історико-правових і теоретико-правових дисципліни на високому науковому й методичному рівнях (ПРН – 17)	теоретичне тлумачення правових пам'яток і чинних правових актів, надавати рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства (СК-17)
Здійснювати аналіз національних правових систем окремих країн світу, їх типологізацію, а також юридичні наукові дослідження в контексті сучасного плюралізму правових реальностей на основі порівняльно-правового методу, усвідомлювати витoki, генезис і сучасний стан функціонування юридичних явищ і процесів у зарубіжних правових системах і виявляти тенденцій їх розвитку з метою запозичення позитивного правового досвіду у вітчизняну юридичну практику (ПРН – 18)	Здатність пізнати правові явища та процеси в різних державах і культурах світу, особливості порівняльно-правового аналізу окремих об'єктів порівняльного правознавства, засвоїти наукові відомості про якісні характеристики зарубіжного права та можливості їх використання у вітчизняній юридичній практиці (СК-18)

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- Здатність створювати, висловлювати чи реалізовувати нові ідей, методи і технології шляхом критичного та інноваційного мислення з урахуванням впливу раціональних та ірраціональних, об'єктивних і суб'єктивних факторів, а також можливих варіантів розвитку подій (ЗК-1);
- Здатність вирішувати проблеми, досягаючи поставленої мети (цілей), через осмислення та розуміння змісту проблемної ситуації, її формулювання, планування та розв'язання, а також моніторинг одержаних результатів (ЗК-2);
- Здатність пізнати й сприйняти позитивний зарубіжний досвід з урахування поваги до різноманітностей, активної толерантності, полілогу культур і плюралізму проявів і вимірів суспільної дійсності, а також на засадах збереження та розвитку національної своєрідності (ЗК-5);
- Здатність знаходити, перевіряти та систематизувати інформацію, використовувати різні види джерел останньої, переконливо формулювати в усній і письмовій формах аргументи відповідно до контексту певного дискурсу (ЗК-6);
- Здатність проводити наукові дослідження та усвідомлювати соціальну відповідальність за вплив їхніх результатів на прогресивний поступ суспільства, а також урахувати під час підготовки особистої кваліфікаційної наукової праці вимоги академічної доброчесності (ЗК-11);
- Здатність усвідомлювати різноманітності та культурні особливості різних суспільств і народів, бути відкритим до культурного самовираження, поважати його, а також дотримуватися етичних норм і бути відповідальним стосовно творчої та інтелектуальної власності (ЗК-12).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі доктора філософії повинні:

знати:

- вимоги та організаційні засади здійснення наукових досліджень;
- теоретичні основи здійснення наукових досліджень (їх види, критерії науковості знань та ін.);
- структуру, логіку та основні етапи наукового дослідження;
- загальні та спеціальні методи науково-юридичних досліджень;
- методи пошуку і обробки наукової інформації;
- форми наукової комунікації.

вміти:

– з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури оволодіння навичками оформлення наукових досліджень у вигляді тез, наукових статей, наукових доповідей;

– кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз

відповідно до правил здійснювати цитування та бібліографічні посилання;

- відбирати та аналізувати наукові джерела;
- формулювати актуальність, завдання, мету наукового дослідження;
- вірно вибирати наукові методи дослідження;
- формувати уявлення про форми наукових праць та стиль наукового викладу;

– здійснювати обґрунтування результатів дослідження.

навчитися:

– здійснювати власні наукові дослідження з проблем, що входять до предмету початкової дисципліни;

- формувати власні поняття та орудувати ними;
- розуміти та давати оцінку науковим правовим проблемам;
- формувати правові висновки, пропозиції, рекомендації

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Т.1. «Порівняльне правознавство: історія, теорія, методологія.» (8 год.)	Лекційне (2 год.) і практичні заняття (6 год.)	Теми рефератів, доповідей: 1. Античне порівняльне право та значення його методології для сучасного порівняльного правознавства. 2. Внесок мислителів епохи Просвітництва у формування порівняльного правознавства. 3. Формування та розвиток ідей порівняльного правознавства в

		Австро-Угорській імперії у XVII-XVIII. 4.Формування порівняльного правознавства в Україні.
Т.2. «Порівняльно-правові дослідження сучасних правових систем. Типологія сучасних правових систем» (6 год.)	практичні заняття	1.Трактат Ш.-Л. Монтеск'є «Про дух законів» та його вплив на дослідження юридичної карти світу. 2.Особливості далекосхідного права під час відправлення правосуддя. 3.Континентальна школа права та її значення для розвитку національних правових шкіл країн Африки. 4.Правові системи міждержавних об'єднань: загальна характеристика.
Т.3. «Порівняльно-правові дослідження національного права та міжнародного права» (8 год.)	практичні заняття	1.Ідея міжнародного порівняльного права: за і проти. 2.Форми та проблеми процесу узгодження міжнародного права і національних правових систем. 3. Міжнародно-правова допомога сучасних правових систем.
Т.4. «Шляхи та можливості використання результатів порівняльно-правових досліджень у правовій системі України» (8 год.)	практичні заняття	1.Стан загально-теоретичних та компаративістських наукових досліджень правової системи України. 2.Сучасний стан розвитку порівняльного правознавства в Україні. 3.Удосконалення юридичної освіти в Україні шляхом запозичення позитивного досвіду інших держав: можливості та перспективи.

Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» не передбачено.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: [Microsoft Word](#), [Microsoft Excel](#), [Microsoft PowerPoint](#) та ін.;
- мультимедійний проєктор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

Основні рекомендовані інформаційні джерела.

Основна

1. Батлер У.Е. Порівняльне міжнародне право / У.Е. Батлер // Ідея порівняльного міжнародного права: pro et contra: збірник наукових праць на честь іноземного члена НАН України та НАПрН України Уільяма Елліотта Батлера / за ред. Ю.М. Шемшученка, О.В. Кресіна ; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – Київ; Львів: Луга-прес, 2015. – С. 114-139
2. Бехруз Х. Вступ до порівняльного правознавства: навчальний посібник / Хашматулла Бехруз. – Одеса: Юридична література, 2002. – 328 с.
3. Бехруз Х. Сравнительное правоведение: ученик для вузов / Хашматулла Бехруз. – О.: Фенікс; М.: ТрансЛит, 2011. – 504 с.
4. Богачова Л.Л. Система Європейського та національного права [Електронний ресурс] / Л.Л. Богачова. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/tipp/2012_№1/Bogachov.pdf.
5. Бойко І. С., Бабін Б. В.

13. Закіров М. Б., Закірова С. Г. Юридична компаративістика : навч.-методич. посіб. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. – 208 с.
14. Історія порівняльного правознавства як сфера наукових досліджень: Збірник наукових праць / За ред.. О.В. Кресіна, І.М. Ситара; упор. О.В. Кресін. – Київ; Львів: Ліга-прес, 2015. – 412 с.
15. Кресін О.В. Порівняльне правознавство у ХІХ – ХХ століттях: проблеми становлення: Монографія. – К.: Логос, 2011. – 294 с.
16. Кресін О.В. Становлення теоретичних засад порівняльно-правових досліджень у другій половині ХVІІІ – першій третині ХІХ століття: компаративна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2017. 680 с.
17. Кресін О.В. Становлення теоретичних засад порівняльно-правових досліджень у другій половині ХVІІІ – першій третині ХІХ століття: компаративна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2017. 680 с.
18. Оксамитний В.В. Сучасні правові системи у компаративістському вимірі / В. Оксамитний // Порівняльне правознавство. – 2012. - №3-4 – С. 392-407.
19. Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження): Монографія/ За заг.ред.О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко. – К.: «Видавництво «Фенікс», 2007. – 430 с.
20. Порівняльне правознавство: Антологія української компаративістики ХІХ – ХХ століть / За ред. О.В. Кресіна; Упорядники: О.В. Кресін (кер. кол.), К.О. Черниченко, О.В. Ткаченко. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2008. – 414 с.
21. Порівняльне правознавство: філософські, історико-теоретичні та галузеві аспекти : матеріали ІІ Всеукраїнського круглого столу / відп. ред. Т.З. Гарасимів, І.М. Ситар. – Львів : ЛьвДУВС, 2010. – 464 с.
22. Порівняльне правознавство: досвід і проблеми викладання: Збірник наукових праць і навчально-методичних матеріалів / За ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін. – К.: ВДК Університету «Україна», 2011. – 288 с.
23. Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: Збірник наукових праць / За ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Гриценка, О.К. Маріна; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – К.: Логос, 2011. – 520 с.
24. Порівняльне правознавство: підруч. для студ.юрид.спец.вищ.навч.закл./ С.П.Погребняк, Д.В.Лук'янов, І.О.Биля-Сабадаш та ін.; за заг.ред. О.В. Петришина. - Харків: Право, 2011. – 272 с.
25. Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник Для юрид.вищ.навч.закл.і ф-тів/ О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В.Лук'янов, С.П.Погребняк. – Харків: Право, 2019. – 164 с.
26. Порівняльне правознавство: хрестоматія для юрид.вищ.навч.закл.і ф-тів: навч.посіб./ уклад.: О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В.Лук'янов. – Х.: Право, 2016. – 1024 с.

27. Проблеми порівняльного правознавства: Збірник тез наукових доповідей III Міжнародної наукової конференції «Компаративістські читання» / За ред. Ю.С. Шемшученка, О.К. Маріна, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – К.; Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 300 с.

28. Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: Збірник наукових праць / За ред. Ю.С. Шемшученка, В.П. Тихого, М.М. Цимбалюка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – 2-е вид., випр. і доп. – Львів, Київ: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 652 с.

29. Правові системи сучасності: навч. посіб. для магістрів права / Відп. Ред. Ю. С. Шемшученко. - К.: Видавництво «Юридична думка», 2012. – 492 с.

30. Савчин М.В. Порівняльне правознавство. Загальна частина: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 288 с.

31. Скакун О.Ф. «Загальне порівняльне правознавство» як навчальна дисципліна: досвід і перспективи в Україні: Відкрита лекція. – Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Прикарпатський юридичний інститут Львівського державного університету внутрішніх справ, Видавництво «Логос», 2010. – 20 с.

32. Сучасні проблеми порівняльного правознавства: зб. Наук. праць / за ред.. Ю.С. Шемшученка, Я.В. Лазура; упор.: О.В. Кресін, М.В. Савчин. – Ужгород-Київ: Вид-во «Говерла», 2015. – 216 с.

33. Тихомиров О.Д. Порівняльно-правові дослідження: проблеми визначення компаративної природи, наукознавчого осмислення та систематизації: Відкрита лекція. – Київ-Львів: ЗУКЦ, 2012. – 52 с.

34. Тихомиров А.Д. Юридическая компаративистика: философские, теоретические и методологические проблемы. – К.: Знання, 2005. – 334 с.

35. Тихомиров О., Гусарев С. Методологія порівняльних досліджень в Україні: філософсько-правовий аспект // Право України. – 2013. – №9. – С.117-137

36. Тюріна О.В. Сучасні національні правові системи: навч. посіб. – К.: Нац.акад.внутр.справ, 2015. – 200 с.

Ресурси:

1. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>
2. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>
3. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка www.library.univ.kiev.ua
4. Наукова бібліотека Московського державного університету ім. М.В.Ломоносова <http://www.lib.msu.ru/>
5. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>

6. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Національна бібліотека Франції <http://www.bnf.fr/>
8. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>
9. Німецькі бібліотеки <http://www.ddb.de/>
10. Сайт “Бібліотека юриста” <http://www.lawbook.by.ru/>
11. Українська правнича фундація <http://www.ulf.com.ua/>
12. Центр європейського і порівняльного права <http://www.ecle.gov.ua/>
13. Центр розвитку українського законодавства
<http://www.ulde.kiev.ua/news.php>
14. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету
<http://www.law.yale.edu/library/>
15. Форум права (електронне наукове фахове видання) –
<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> – Форум права (електронне наукове фахове видання)
16. Сайт кафедри теорії держави та права НАВС –
<http://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-teoriyi-derzhavi-ta-prava.html>
17. <https://www.eu-ua.org/eu-law-compliance-check-and-tables-of-compliance-guidelines-by-a4u/>
18. <https://www.eu-ua.org/wp-content/uploads/2017/11/EU-law-compliance-check-and-tables-of-compliance-guidelines-by-A4U.pdf>

Політики курсу

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційному режимі за погодженням із керівництвом НАВС з презентацією виконаних завдань під час консультації викладача.

На *лекціях* у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз’яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь здобувачів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

На *семінарських заняттях* теоретичні знання, отримані здобувачами ступеня вищої освіти під час лекцій, обговорюються більш детально у формі міні-дискусій, опитування, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв’язування практичних задач.

При проведенні *практичних занять* використовуються активні форми їх проведення: дискусії, ділові ігри, розв’язування тестових та практичних завдань.

Вимоги до організації *самостійної роботи* здобувачів вищої освіти визначаються робочими навчальними програмами дисципліни. Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел, підготовка і

безумовне виконання поточних практичних та індивідуальних завдань, а також самостійне вивчення окремих тем під керівництвом викладача.

Плани семінарських та практичних занять, практичні та індивідуальні завдання, методичні вказівки до окремих тем, література, система оцінювання занять подані у відповідних методичних вказівках. Їх можна переглянути на Веб-сайті НАВС у розділах «Кафедра теорії держави та права», «Дистанційні курси».

Пропущені заняття та незадовільні оцінки повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладачів кафедри.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання екзамену (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри теорії держави та права, які безпосередньо проводять заняття (за затвердженим графіком проведення консультацій) або звернувшись із письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k001@naiau.kiev.ua

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 30 березня 2018 року № 422).

Система оцінювання результатів навчання

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>участь в роботі впродовж семестру/екзамен - 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	<i>вибір тематики доповідей відбувається здобувачем вищої освіти на підставі консультації з викладачем, під час написання роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись вимог академічної доброчесності</i>
Семінарські заняття	<i>під час проведення семінарів здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).</i>
Практичне заняття	<i>під час проведення практичних занять здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню</i>

	систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>за умови виконання визначеного навчальною програмою обсягу.</i>

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача вищої освіти

Бали	Вид рівня компетентності	Критерій оцінювання компетентності
2	Рецептивно-продуктивний	У ад'юнкта <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.
	Низький	Ад'юнкт має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

		<i>Мінімальний</i>	Ад'юнкт має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Репродуктивний	<i>Достатній</i>	Ад'юнкт має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Конструктивно-варіативний	<i>Добрий</i>	Ад'юнкт має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямках впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Творчий	<i>Відмінний</i>	рівень компетентності. Ад'юнкт має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>					<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Самостійна робота	Екзамен	
8	8	8	8	28	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії держави та права НАВС
 Протокол від 11.03.2021 року № 16